Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deveto vijeće)

14. ožujka 2024.*

„Povreda obveze države članice – Članak 258. UFEU-a – Direktiva (EU) 2018/1972 – Europski zakonik o elektroničkim komunikacijama – Neprenošenje i nepriopćavanje mjera za prenošenje – Članak 260. stavak 3. UFEU-a – Zahtjev za nalaganje plaćanja paušalnog iznosa i novčane kazne – Kriteriji za utvrđivanje iznosa sankcije“

U predmetu C-439/22,

povodom tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. i članka 260. stavka 3. UFEU-a, podnesene 5. srpnja 2022.,

Europska komisija, koju zastupaju U. Małecka, L. Malferrari, E. Manhaeve i J. Samnadda, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Irske, koju zastupaju M. Browne, A. Joyce, M. Lane i D. O’Reilly, u svojstvu agenata, uz asistenciju S. Brittaina, *BL*,

tuženika,

SUD (deveto vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, u svojstvu predsjednika vijeća, S. Rodin i L. S. Rossi (izvjestiteljica), suci,

nezavisna odvjetnica: T. Ćapeta,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani dio postupka,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

1 Svojom tužbom Europska komisija od Suda traži da:

– utvrdi da Irska, time što je propustila donijeti zakonske i podzakonske odredbe potrebne radi usklađivanja s Direktivom (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (SL 2018., L 321, str. 36. i ispravak SL 2019., L 334, str. 164.) ili, u svakom slučaju, što je propustila Komisiji priopćiti te odredbe, nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 124. stavka 1. te direktive;

– naloži Irskoj da Komisiji plati paušalni iznos izračunan na temelju iznosa od 5544,90 eura po danu i koji iznosi najmanje 1 376 000 eura;

– ako se povreda obveze opisana u prvoj alineji nastavi do dana donošenja presude u ovom predmetu, naloži Irskoj da Komisiji plati novčanu kaznu od 24 942,9 eura po danu, računajući od tog dana do dana kad ta država članica izvrši obveze koje ima na temelju Direktive 2018/1972, i

– naloži Irskoj snošenje troškova.

Pravni okvir

2 U uvodnim izjavama 2. i 3. Direktive 2018/1972 navodi se:

„(2) Komisija periodično preispituje provođenje pet direktiva koje su dio postojećeg regulatornog okvira za elektroničke komunikacijske mreže i usluge […], posebno da bi utvrdila treba li ih izmijeniti s obzirom na tehnološki i tržišni razvoj.

(3) Komisija je u svojoj Komunikaciji od 6. svibnja 2015. kojom se utvrđuje Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta istaknula da će se preispitivanje telekomunikacijskog okvira usredotočiti na mjere kojima je cilj poticanje ulaganja u širokopojasne mreže velike brzine, dosljedniji pristup unutarnjeg tržišta politici radiofrekvencijskog spektra i upravljanju njime, ostvarivanje uvjeta za istinsko unutarnje tržište uklanjanjem regulatorne rascjepkanosti, osiguravanje učinkovite zaštite potrošača, ravnopravni uvjeti za sve sudionike na tržištu i dosljedna primjena pravila te učinkovitiji regulatorni institucionalni okvir.“

3 Članak 1. te direktive, naslovljen „Predmet, područje primjene i ciljevi“, predviđa:

„1. Ovom se Direktivom utvrđuje usklađeni okvir za pravno uređenje elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničkih komunikacijskih usluga, povezane opreme i povezanih usluga te određenih značajki terminalne opreme. Ovom se Direktivom navode zadaće nacionalnih regulatornih tijela i, ako je primjenjivo, drugih nadležnih tijela i utvrđuje niz postupaka kako bi se osigurala usklađena primjena regulatornog okvira u cijeloj [Europskoj] [u]niji.

2. Ciljevi su ove Direktive:

(a) provedba unutarnjeg tržišta u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga iz kojega proizlazi postavljanje i prihvaćanje osiguranih mreža vrlo velikoga kapaciteta, održivo tržišno natjecanje, interoperabilnost elektroničkih komunikacijskih usluga, dostupnost, sigurnost mreža i usluga te pogodnosti za krajnje korisnike; i

(b) osiguravanje pružanja kvalitetnih, cjenovno pristupačnih i javno dostupnih usluga na području cijele Unije putem učinkovitoga tržišnog natjecanja i odabira, poboljšati okolnosti u kojima na tržištu potrebe krajnjih korisnika, uključujući korisnike s invaliditetom radi jednakoga pristupa uslugama kakav imaju ostali korisnici, nisu uspješno zadovoljene te utvrditi potrebna prava krajnjih korisnika.

[…]“

4 Članak 124. navedene direktive, naslovljen „Prenošenje“, u stavku 1. određuje:

„Države članice do 21. prosinca 2020. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Države članice primjenjuju te mjere od 21. prosinca 2020.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktive stavljene izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i oblik te izjave.“

Predsudski postupak i postupak pred Sudom

5 Budući da joj Irska nije priopćila nikakve zakonske ni podzakonske odredbe koje je bilo nužno donijeti radi usklađivanja s Direktivom 2018/1972 u skladu s njezinim člankom 124., Komisija je 3. veljače 2021. navedenoj državi članici poslala pismo opomene te ju je pozvala da podnese svoja očitovanja.

6 Irska su tijela 7. travnja 2021. odgovorila na to pismo pojašnjavajući da je postupak za prenošenje Direktive 2018/1972 u irsko pravo započet i da su mjere za prenošenje trenutno u pripremi.

7 Budući da irska tijela nisu ništa navela o rokovima ili danu planiranom za prenošenje te direktive, Komisija je 23. rujna 2021. Irskoj uputila obrazloženo mišljenje tražeći od nje da se uskladi s tom direktivom do 23. studenoga 2021.

8 U dopisu od 22. studenoga 2021., koji je dopunjen dopisom od 26. studenoga 2021., irska su tijela zatražila produljenje roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju. Komisija je odredila da je novi rok 23. veljače 2022.

9 Irska su tijela 22. veljače 2022. odgovorila na obrazloženo mišljenje pozivajući se na nepredvidljivost irskog zakonodavnog rasporeda kao razlog za nemogućnost da se sa sigurnošću predvidi datum prenošenja Direktive 2018/1972. Međutim, navela su da u travnju 2022. namjeravaju Oireachtasu (Irski parlament) uputiti jedan dio mjera za prenošenje.

10 Smatrajući da Irska nije donijela odredbe potrebne radi usklađivanja s tom direktivom, Komisija je 6. travnja 2022. odlučila podnijeti Sudu predmetnu tužbu.

11 Dana 5. srpnja 2022. Komisija je podnijela predmetnu tužbu.

12 U svojem odgovoru na tužbu od 16. rujna 2022. Irska je zatražila od Suda da nalaganje plaćanja paušalnog iznosa uvjetuje time da Irska nije prenijela Direktivu 2018/1972 u roku od tri mjeseca od dana donošenja presude u ovom predmetu.

13 Dana 2. prosinca 2022. Irska je u odgovoru na repliku preinačila svoj zahtjev tražeći od Suda da, u slučaju da utvrdi je u trenutku održavanja rasprave u ovom predmetu u cijelosti prenijela Direktivu 2018/1972:

– utvrdi da nema potrebe odlučivati o zahtjevu da se Irskoj naloži plaćanje novčane kazne, te

– utvrdi da nema potrebe odlučivati ni o zahtjevu da se Irskoj naloži plaćanje paušalnog iznosa zato što bi u skladu s Ustavom Irskoj bilo pravno nemoguće prenijeti tu direktivu prije donošenja presude Supreme Courta (Vrhovni sud, Irska) od 6. travnja 2021. u predmetu Zalewski protiv Adjudication Officera (u daljnjem tekstu: presuda Zalewski) ili, podredno, da Irska nije bila odgovorna za poteškoće koje su se pojavile u prenošenju navedene direktive i da bi Sud o njima trebao voditi računa prilikom izračuna bilo kojeg paušalnog iznosa koji bi mogao izreći.

14 Pisani dio postupka u ovom predmetu zaključen je 2. prosinca 2022.

15 Podneskom od 5. srpnja 2023. Irska je obavijestila Sud da je 16. lipnja 2023. Komisiji priopćila mjere kojima je, po njezinu mišljenju, u cijelosti prenesena Direktiva 2018/1972 uz iznimku njezina članka 110. koji bi, prema navodima te države članice, trebao biti prenesen u najkraćem roku.

16 Dana 3. listopada 2023. Komisija je podnijela svoja očitovanja u tom smislu te je preinačila svoj tužbeni zahtjev.

17 Komisija smatra da se predmetnim mjerama još uvijek ne osigurava cjelovito prenošenje Direktive 2018/1972 jer se njima ne prenosi članak 110. te direktive, kao i da joj mjere za prenošenje tog članka 110. moraju biti priopćene da bi se to prenošenje moglo smatrati potpunim.

18 Međutim, imajući u vidu napredak koji je Irska ostvarila u prenošenju te direktive, Komisija je također preinačila svoj tužbeni zahtjev u pogledu novčanih sankcija.

19 Kada je riječ o paušalnom iznosu, Komisija je smanjila koeficijent težine i traži od Suda da primijeni paušalni iznos od 4 944 500 eura za razdoblje od prvog sljedećeg dana nakon isteka roka za prenošenje navedene direktive, odnosno 22. prosinca 2020., do 8. lipnja 2023., te paušalni iznos izračunan na temelju iznosa od 1100 eura po danu za razdoblje od dana stupanja na snagu mjera spomenutih u točki 15. ove presude, odnosno 9. lipnja 2023., do dana okončanja povrede ili, ako ona nije okončana, do dana donošenja presude u ovom predmetu.

20 Kada je riječ o novčanoj kazni, Komisija sada predlaže Sudu da izrekne dnevnu novčanu kaznu od 4950 eura do dana kad će se Irska u potpunosti uskladiti s obvezama iz članka 124. stavka 1. Direktive 2018/1972.

21 Irska je 27. listopada 2023. podnijela očitovanja o preinaci tužbenog zahtjeva Komisije. U tim je očitovanjima u bitnome samo ponovila svoje argumente iz odgovora na tužbu, posebno onaj vezan uz nemogućnost prenošenja Direktive 2018/1972 prije dana donošenja presude Zalewski.

22 Dana 29. studenoga 2023. Irska je obavijestila Sud da je istoga dana donijela mjere za prenošenje članka 110. Direktive 2018/1972 i da stoga smatra da je tu direktivu u cijelosti prenijela u svoje nacionalno pravo. Tvrdi da u tim okolnostima određivanje novčane kazne više nema opravdanja.

23 Komisija je u dopisu od 14. prosinca 2023. samo obavijestila Sud o rezultatima svoje analize tih mjera te o posljedicama koje ona može imati na njezin tužbeni zahtjev u pogledu izricanja sankcija toj državi članici.

24 Podneskom od 2. veljače 2024. Komisija je obavijestila Sud da se prenošenje Direktive 2018/1972 od strane Irske može smatrati okončanim na dan 1. prosinca 2023. te je djelomično povukla tužbu, odustavši od svojeg zahtjeva da se toj državi članici naloži plaćanje novčane kazne, preinačivši tužbeni zahtjev kojim je tražila da se navedenoj državi članici naloži plaćanje paušalnog iznosa i predlagala da se taj iznos odredi u visini od 5 137 000 eura.

25 Irska je 12. veljače 2024. podnijela svoja očitovanja o Komisijinu djelomičnom povlačenju tužbe i preinaci njezina tužbenog zahtjeva.

O tužbi

Povreda obveze na temelju članka 258. UFEU-a

Argumentacija stranaka

26 Komisija podsjeća na to da su na temelju članka 288. trećeg stavka UFEU-a države članice dužne donijeti odredbe potrebne radi osiguravanja prenošenja direktiva u svoje nacionalne pravne sustave u rokovima propisanim tim direktivama, te Komisiji bez odlaganja priopćiti navedene odredbe.

27 Komisija precizira da postojanje povrede obveze treba ocjenjivati prema stanju u dotičnoj državi članici kakvo je bilo u trenutku isteka roka određenog u obrazloženom mišljenju.

28 Međutim, ističe da, u konkretnom slučaju, u trenutku isteka tog roka ili čak u trenutku podnošenja predmetne tužbe Irska još nije bila donijela odredbe potrebne radi prenošenja Direktive 2018/1972 u svoje nacionalno pravo te da ih u svakom slučaju nije priopćila Komisiji.

29 Prema tvrdnjama Komisije, Irska ustvari ne osporava povredu obveze koja joj se stavlja na teret, već se samo poziva na praktične i unutarnje okolnosti kao opravdanje za tu povredu. Međutim, tvrdi da takve okolnosti ne mogu biti razlog za neprenošenje direktive u roku koji se njome predviđa.

30 Irska priznaje da nije donijela odredbe potrebne radi usklađivanja s Direktivom 2018/1972 do dana koji je tom direktivom predviđen za njezino prenošenje.

31 Međutim, precizira, s jedne strane, da je irska vlada odobrila Prijedlog zakona o reguliranju komunikacija (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) koji je razmatran u Irskom parlamentu na jesen 2022. godine te je njime dijelom prenesena navedena direktiva, te, s druge strane, da je ona također podnijela *Statutory instrument* (regulatorni akt) SI nº 444 of 2022, koji je potpisan i objavljen te se primjenjuje od stupanja na snagu Prijedloga zakona. Irska je navela da će konačni tekst Prijedloga zakona i taj regulatorni akt biti objavljeni najkasnije 30. rujna 2022. i da će zakon vjerojatno biti proglašen najkasnije krajem 2022. godine.

32 Kako bi opravdala kašnjenje, Irska pojašnjava da je Supreme Court of Ireland (Vrhovni sud) u presudi Zalewski ocijenio da je Workplace Relations Commission (Komisija za radne odnose, Irska), tijelo nadležno za rješavanje radnopravnih sporova u Irskoj, sudjelovao u obavljanju pravosudne vlasti u skladu s člankom 37. Ustava Irske. Tvrdi da je Supreme Court (Vrhovni sud) na taj način odstupio od svoje ranije prakse.

33 Stoga tvrdi da je nužnost prilagodbe Prijedloga zakona na način da se osigura usklađivanje s novim ustavnim zahtjevima koji se primjenjuju na tijela nadležna za obavljanje pravosudne vlasti, koji proizlaze iz te presude, bio glavni razlog za kašnjenje u pripremi tog prijedloga. Naime, ističe da je navedenom presudom znatno proširen broj nadležnosti za koje se smatra da uključuju obavljanje pravosudne vlasti na temelju irskog ustavnog prava, tako da se tijela za koja se prethodno smatralo da imaju samo administrativne ili regulatorne ovlasti sada mogu smatrati tijelima koja sudjeluju u obavljanju pravosudne vlasti u okviru izvršavanja nekih od svojih nadležnosti reguliranja i donošenja odluka, posebno onih koje uključuju odlučivanje o pravima pojedinaca u sporovima.

34 U tim okolnostima tvrdi da su za kašnjenje Irske u provedbi Direktive 2018/1972 prvenstveno odgovorni značajni napori uloženi radi osiguravanja provedbe te direktive na način koji je usklađen s novim ustavnim zahtjevima, što se dogodilo nakon isteka roka za prenošenje navedene direktive. Osim toga, navodi da u slučaju pridržavanja tog roka ne bi bilo moguće uzeti u obzir presudu Zalewski, što može navesti na zaključak da je način na koji je Irska provela tu direktivu bio nezakonit.

Ocjena Suda

35 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, postojanje povrede obveze treba ocjenjivati prema stanju u dotičnoj državi članici kakvo je bilo u trenutku isteka roka određenog u obrazloženom mišljenju, pri čemu Sud ne može uzeti u obzir naknadno nastale promjene (presuda od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 15. i navedena sudska praksa).

36 Osim toga, Sud je u više navrata utvrdio da je u slučaju kad se direktivom izričito predviđa obveza država članica da osiguraju da odredbe potrebne za njezinu provedbu sadržavaju upućivanje na tu direktivu ili da se uz njih navodi takvo upućivanje prilikom njihove službene objave, potrebno u svakom slučaju da države članice donesu pozitivni akt za prenošenje predmetne direktive (presuda od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 16. i navedena sudska praksa).

37 U konkretnom slučaju rok za odgovor na obrazloženo mišljenje, koji je Komisija produljila, istekao je 23. veljače 2022. Stoga eventualno postojanje navodne povrede obveze treba ocjenjivati prema stanju nacionalnog zakonodavstva koje je bilo na snazi u tom trenutku (vidjeti u tom smislu presudu od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 17. i navedenu sudsku praksu).

38 U tom smislu, nesporno je da do navedenog dana Irska nije donijela mjere potrebne za osiguravanje prenošenja Direktive 2018/1972, a samim time ni priopćila Komisiji te mjere.

39 Kako bi opravdala svoju povredu obveze, Irska ističe da je nužno uzeti u obzir nove ustavne zahtjeve koji se primjenjuju na tijela nadležna za obavljanje pravosudne vlasti, koji proizlaze iz presude Zalewski, zbog kojih je zakonodavna procedura postala vrlo složena.

40 Međutim, takav argument ne može biti opravdanje za povredu obveze koju joj Komisija stavlja na teret.

41 Naime, navodna složenost nacionalne zakonodavne procedure za prenošenje Direktive 2018/1972 ne može biti relevantna jer, prema ustaljenoj sudskoj praksi, interne prakse ili prilike u državi članici ne mogu biti opravdanje za nepridržavanje obveza i rokova koji proizlaze iz direktiva Unije, a samim time ni njihovo zakašnjelo ili nepotpuno prenošenje (presuda od 13. siječnja 2021., Komisija/Slovenija, (MiFID II), C-628/18, EU:C:2021:1, t. 79. i navedena sudska praksa).

42 Stoga valja zaključiti da Irska, time što do isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, koji je Komisija produljila, nije donijela zakonske i podzakonske odredbe potrebne radi usklađivanja s Direktivom 2018/1972, a samim time ni priopćila Komisiji te odredbe, nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 124. stavka 1. te direktive.

Zahtjevi podneseni na temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a

Zahtjev da se naloži plaćanje novčane kazne

43 Kao što je istaknuto u točki 24. ove presude, Komisija je u podnesku od 2. veljače 2024. priznala da se prenošenje Direktive 2018/1972 od strane Irske može smatrati okončanim na dan 1. prosinca 2023. te je stoga povukla svoj zahtjev za izricanje novčane kazne.

44 U tim okolnostima nema više potrebe odlučivati o tom zahtjevu.

Zahtjev za nalaganje plaćanja novčane kazne

– *Argumentacija stranaka*

45 Komisija u tužbi naglašava, s jedne strane, da je Direktiva 2018/1972 donesena u redovnom zakonodavnom postupku te stoga ulazi u područje primjene članka 260. stavka 3. UFEU-a i, s druge strane, da povreda obveza iz članka 124. te direktive od strane Irske, zbog toga što joj ta država članica nije priopćila odredbe za njezino prenošenje, očito ima obilježje nepriopćavanja mjera za prenošenje navedene direktive u smislu članka 260. stavka 3. UFEU-a.

46 Komisija podsjeća na to da je u točki 23. Komunikacije 2011/C 12/01, naslovljene „Provedba članka 260. stavka 3. UFEU-a“ (SL 2011., C 12, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Komunikacija iz 2011.), precizirala da će sankcije koje će predložiti na temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a biti izračunane prema istoj metodi koja je korištena i u postupcima pokrenutim pred Sudom na temelju tog članka 260. stavka 2., kako je opisana u točkama 14. do 18. njezine Komunikacije SEC(2005) 1658, naslovljene „Provedba članka [260. UFEU-a]“ (u daljnjem tekstu: Komunikacija iz 2005.).

47 Stoga smatra da osnova za određivanje sankcije treba biti, kao prvo, težina povrede, kao drugo, njezino trajanje i, kao treće, nužnost osiguravanja odvraćajućeg učinka same sankcije kako bi se izbjeglo ponavljanje povreda.

48 Kao prvo, kada je riječ o težini povrede, podsjeća na to da u skladu s točkom 16. Komunikacije iz 2005. i Komunikacije iz 2011. Komisija utvrđuje koeficijent težine uzimajući u obzir dva parametra, odnosno, s jedne strane, važnost pravila Unije koja su povrijeđena i, s druge strane, njihove posljedice za opće i posebne interese o kojima je riječ.

49 S jedne strane, Komisija u tom smislu ističe da je Direktiva 2018/1972 glavni zakonodavni akt u području elektroničkih komunikacija. Prije svega podsjeća na to da se Europskim zakonikom o elektroničkim komunikacijama (u daljnjem tekstu: EZEK) modernizira regulatorni okvir Unije u području elektroničkih komunikacija povećavanjem izbora i prava potrošača, osiguravanjem viših standarda komunikacijskih usluga, poticanjem ulaganja u mreže vrlo velikoga kapaciteta i promicanjem bežične povezivosti vrlo velikoga kapaciteta u cijeloj Uniji. Nadalje, navodi da se EZEK-om utvrđuju pravila o organizaciji sektora elektroničkih komunikacija, uključujući institucionalni ustroj i upravljanje tim sektorom. Ističe da se njegovim odredbama jača uloga nacionalnih regulatornih tijela utvrđivanjem niza minimalnih nadležnosti tih tijela te jačanjem njihove neovisnosti, utvrđivanjem kriterija za imenovanja, te obveza u području informacijskih komunikacija. Osim toga, navodi da se EZEK-om isto tako osigurava učinkovito i djelotvorno upravljanje radiofrekvencijskim spektrom (u daljnjem tekstu: spektar). Tvrdi da se tim odredbama jača usklađenost praksi država članica kada je riječ o bitnim aspektima odobrenja vezanih uz spektar. Navedenim se odredbama po njezinu mišljenju potiče konkurencija u infrastrukturi i postavljanje mreža vrlo velikoga kapaciteta u cijeloj Uniji. Konačno, podsjeća na to da EZEK uređuje različite aspekte pružanja elektroničkih komunikacijskih usluga, uključujući obveze pružanja univerzalne usluge, resurse numeriranja i prava krajnjih korisnika. Jačanjem tih pravila želi se povećati sigurnost i zaštita potrošača, posebno kada je riječ o pristupu tim uslugama po povoljnoj cijeni.

50 S druge strane, tvrdi da se neprenošenje Direktive 2018/1972 u irsko pravo, prvo, štetno odražava na regulatorne prakse u cijeloj Uniji kada je riječ o upravljanju sustavom elektroničkih komunikacija, odobrenjima vezanim uz spektar i pravilima za pristup tržištu. Smatra da poduzetnici stoga nemaju pogodnost korištenja sveobuhvatnijih i predvidljivijih postupaka za priznavanje ili produljivanje pravâ korištenja postojećeg spektra ni predvidljivost regulative zbog minimalnog trajanja od 20 godina dozvola za korištenje spektra. Tvrdi da su takvi nedostaci izravno utjecali na dostupnost i postavljanje mreža vrlo velikoga kapaciteta unutar Unije. Drugo, ističe da potrošači ne mogu iskoristiti niz konkretnih pogodnosti koje im se priznaju tom direktivom, kao što su rješenja u pogledu pristupa korištenju povoljnih komunikacijskih usluga, zahtjev da im moraju biti pružene jasne informacije o ugovorima, obveza primjene transparentnih cijena, pojednostavljivanje promjene mrežnih operatora radi poticanja povoljnijih maloprodajnih cijena, te obveza operatora da krajnjim korisnicima s invaliditetom ponude istovjetan pristup komunikacijskim uslugama.

51 Budući da nije utvrdila postojanje otegotnih ili olakotnih čimbenika, Komisija u ovom predmetu predlaže koeficijent težine 10. Takav bi koeficijent prema mišljenju Komisije trebalo smanjiti na 2 za razdoblje nakon 9. lipnja 2023., dana stupanja na snagu mjera za djelomično prenošenje Direktive 2018/1972 koje je Irska priopćila.

52 Kao drugo, kada je riječ o trajanju povrede obveze, Komisija navodi da ono odgovara razdoblju od prvog sljedećeg dana nakon isteka roka za prenošenje Direktive 2018/1972, odnosno 22. prosinca 2020., do dana donošenja odluke da se Sudu podnese predmetna tužba, odnosno 6. travnja 2022. Stoga smatra da mjerodavni rok iznosi petnaest mjeseci. Primjenom koeficijenta 0,10 po mjesecu, predviđenog u točki 17. Komunikacije iz 2005. u vezi s Komunikacijom iz 2011., koeficijent trajanja bi stoga iznosio 1,5.

53 Kao treće, kada je riječ o sposobnosti plaćanja Irske, Komisija navodi da je primijenila faktor „n“ predviđen u njezinoj Komunikaciji2019/C 70/01, naslovljenoj „Izmjena metode izračuna za plaćanja paušalnog iznosa i dnevne novčane kazne koje predlaže Komisija u postupcima zbog povrede pred Sudom Europske unije“ (SL 2019., C 70, str. 1.). Ističe da taj faktor uzima u obzir dva elementa, a to su bruto društveni proizvod (BDP) i institucionalna težina dotične države članice izražena brojem mjesta koja su toj državi članici dodijeljena u Europskom parlamentu.

54 Iako je Sud u presudi od 20. siječnja 2022., Komisija/Grčka (Povrat državnih potpora – Ferronickel) (C-51/20, EU:C:2022:36), već doveo u pitanje relevantnost kako tog drugog elementa tako i koeficijenta prilagodbe 4,5 predviđenih u toj komunikaciji, Komisija je ipak odlučila u konkretnom slučaju primijeniti kriterije koji se njome predviđaju, dok ne bude donesena nova komunikacija u kojoj će biti uzeta u obzir ta nova sudska praksa Suda.

55 Stoga smatra da, u skladu s Komunikacijom Komisije 2022/C 74/02, naslovljenom „Ažuriranje podataka za izračun paušalnih iznosa i novčanih kazni koje Komisija predlaže Sudu Europske unije u postupcima zbog povrede“ (SL 2022., C 74, str. 2.) (u daljnjem tekstu: Komunikacija iz 2022.), faktor „n“ za Irskuiznosi 0,61.Međutim, Komisija je u svojim očitovanjima od 3. listopada 2023. primijenila faktor „n“ od 0,55 koji se za tu državu članicu sada predviđa u Prilogu I. Komunikaciji Komisije 2023/C 2/01, naslovljenoj „Financijske sankcije u postupcima zbog povrede“ (SL 2023., C 2, str. 1., u daljnjem tekstu: Komunikacija iz 2023.).

56 U skladu sa svojom Komunikacijom 2017/C 18/02, naslovljenom „Pravo [Unije]: boljom primjenom do boljih rezultata“ (SL 2017., C 18, str. 10.), Komisija traži od Suda da Irskoj naloži plaćanje paušalnog iznosa za razdoblje od prvog sljedećeg dana nakon isteka roka za prenošenje predviđenog Direktivom 2018/1972 do dana kad se ta država članica u potpunosti uskladi s obvezama koje ima na temelju te direktive, odnosno 1. prosinca 2023.

57 Tvrdi da iz točke 20. Komunikacije iz 2005. proizlazi da bi paušalni iznos trebao imati barem fiksnu minimalnu bazu, što odražava načelo da svaki slučaj ustrajnog neizvršavanja prava Unije sam po sebi predstavlja, neovisno o postojanju bilo kakvih otegotnih okolnosti, povredu načela zakonitosti u pravnom društvu koje zahtijeva primjenu stvarne sankcije. U skladu s Komunikacijom iz 2022., minimalni paušalni iznos za Irsku iznosio bi 1 376 000 eura.

58 Primjenom metode utvrđene u komunikacijama iz 2005. i 2011., ako bi rezultat izračuna paušalnog iznosa prelazio taj minimalni paušalni iznos, Komisija bi predložila Sudu da paušalni iznos utvrdi tako da dnevni iznos pomnoži s brojem dana tijekom kojih je dotična povreda postojala od prvog sljedećeg dana nakon isteka roka za prenošenje predviđenog predmetnom direktivom do dana kad ta povreda prestane ili, ako nije prestala, do dana donošenja presude na

temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a. Dakle, dnevni paušalni iznos trebalo bi izračunati tako da se standardni paušal koji se primjenjuje na izračun dnevnog paušalnog iznosa pomnoži s koeficijentom težine i faktorom „n“. Taj standardni paušal u skladu s točkom 2. Priloga I. Komunikaciji iz 2023. iznosi 1000 eura. U konkretnom slučaju, koeficijent težine iznosi 10 za prvih 899 dana povrede obveze, odnosno od 22. prosinca 2020. do 8. lipnja 2023., i2 za razdoblje koje je započelo 9. lipnja 2023. Faktor „n“ iznosi 0,55.Iz toga slijedi da paušalni iznos iznosi 4 944 500 eura za razdoblje od 22. prosinca 2020. do 8. lipnja 2023. i 1100 eura po danu za razdoblje od 9. lipnja 2023. do dana koji prethodi danu kad se Irska u potpunosti uskladila s obvezama koje ima na temelju Direktive 2018/1972, odnosno 30. studenoga 2023. Komisija stoga traži od Suda da Irskoj naloži plaćanje paušalnog iznosa od 5 137 000 eura.

59 U svojem odgovoru na tužbu Irska samo traži da joj Sud, imajući u vidu razloge koje je navela tijekom predsudskog postupka kako bi opravdala svoje kašnjenje u prenošenju Direktive 2018/1972, naloži plaćanje paušalnog iznosa, dospjelog tri mjeseca nakon donošenja presude u ovom predmetu, u slučaju ako propusti prenijeti tu direktivu prije isteka tog roka.

60 U svojoj replici Komisija iz toga zaključuje da, s jedne strane, Irska prešutno traži da nalaganje plaćanja paušalnog iznosa bude uvjetovano i odgođeno.

61 Komisija tvrdi da taj zahtjev treba odbiti. Naime, ističe da je Irska samo pojasnila razloge svojeg kašnjenja s prenošenjem Direktive 2018/1972, pozivajući se u bitnome na ustavnopravne poteškoće u vezi s tim prenošenjem. Međutim, smatra da takvi razlozi nisu dovoljni da bi opravdali takvu povredu obveze, tim više jer je ona i dalje postojala i jer ta država članica nije pokazivala suradnju.

62 Irska je u svojem odgovoru na repliku precizirala da je, suprotno navodima Komisije, tijekom cijelog postupka bila u dijalogu s tom institucijom. Nadalje, smatra da joj ne treba naložiti plaćanje nikakvog paušalnog iznosa. Naime, s jedne strane, podsjeća na to da se prvotno kašnjenje – odnosno ono koje odgovara razdoblju od dana utvrđenog za prenošenje navedene direktive, odnosno 21. prosinca 2020., do dana kad je donesena presuda Zalewski, odnosno 6. travnja 2021. – dogodilo u kontekstu pandemije bolesti COVID-19 i poremećaja koje je ta bolest uzrokovala. S druge strane, ističe da je presuda kojom se odstupa od ranije sudske prakse, kao što je presuda Zalewski, iznimno neuobičajen događaj.

63 Dakle, smatra da je do kašnjenja Irske u prenošenju Direktive 2018/1972 od 6. travnja 2021. došlo zbog okolnosti koje su u potpunosti izvan njezine kontrole.

64 Tvrdi da u tim okolnostima nalaganje plaćanja paušalnog iznosa ne bi imalo nikakav odvraćajući učinak na Irsku, pa samim time do njega ni ne bi trebalo doći, pod uvjetom da je u trenutku održavanja rasprave u ovom predmetu Direktiva 2018/1972 bila prenesena.

65 Podredno predlaže da se Irskoj naloži plaćanje vrlo malog paušalnog iznosa. Naime, smatra da razlozi zbog kojih Irska nije prenijela Direktivu 2018/1972 navode na zaključak da je ta država članica bila suočena s nepremostivim teškoćama za koje uopće nije bila odgovorna.

– *Ocjena Suda*

66 Budući da je, kao što je vidljivo iz točke 42. ove presude, utvrđeno da do isteka roka predviđenog u obrazloženom mišljenju, koji je Komisija produljila, Irska nije priopćila Komisiji nijednu mjeru za prenošenje Direktive 2018/1972 u smislu članka 260. stavka 3. UFEU-a, tako utvrđena povreda obveze ulazi u područje primjene te odredbe.

67 Komisija zahtijeva primjenu paušalnog iznosa.

68 Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da cilj nalaganja plaćanja paušalnog iznosa na temelju navedene odredbe počiva, među ostalim, na ocjeni posljedica koje neizvršenje obveza dotične države članice ima na privatne i javne interese, osobito ako je povreda obveze postojala tijekom duljeg razdoblja (vidjeti u tom smislu presudu od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 54. i navedenu sudsku praksu).

69 Kada je riječ o svrsishodnosti određivanja paušalnog iznosa u konkretnom slučaju, treba podsjetiti na to da Sud mora u svakom predmetu odrediti, uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja o kojem odlučuje te razinu uvjeravanja i odvraćanja koja mu se čini nužnom, odgovarajuće novčane sankcije, osobito kako bi se spriječilo ponavljanje sličnih povreda prava Unije (presuda od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 69. i navedena sudska praksa).

70 U ovom predmetu valja zaključiti da, bez obzira na činjenicu da je Irska surađivala s Komisijinim službama tijekom cijelog predsudskog postupka i da ih je obavještavala o razlozima zbog kojih je bila spriječena osigurati prenošenje Direktive 2016/680 u irsko pravo, sve pravne i činjenične okolnosti utvrđene povrede obveze, odnosno potpuno nepriopćavanje mjera potrebnih za to prenošenje u trenutku isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, pa čak i u trenutku podnošenja predmetne tužbe, ukazuju na to da učinkovito sprečavanje budućeg ponavljanja sličnih povreda prava Unije može zahtijevati donošenje odvraćajuće mjere kao što je nalaganje plaćanja paušalnog iznosa (vidjeti po analogiji presudu od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 70. i navedenu sudsku praksu).

71 Argumentacija Irske iznesena u točki 59. ove presude ne dovodi u pitanje tu ocjenu.

72 Naime, s jedne strane, navodne poteškoće vezane uz donošenje presude Zalewski ne mogu biti relevantne zato što, kao što se na to podsjeća u točki 39. ove presude, interne prakse ili prilike u državi članici ne mogu biti opravdanje za nepridržavanje obveza i rokova koji proizlaze iz direktiva Unije, a samim time ni za njihovo zakašnjelo ili nepotpuno prenošenje.

73 S druge strane, kada je riječ o posljedicama pandemije bolesti COVID-19, koja je izbila početkom 2020. godine, dovoljno je istaknuti da je zakonodavac Unije trebao produljiti rok za prenošenje Direktive 2018/1972 ako je smatrao da su posljedice te pandemije, koja je pogodila cijelo područje Unije, takve da sprečavaju države članice da se usklade s obvezama koje imaju na temelju te direktive.

74 Slijedom navedenog, svrsishodno je Irskoj odrediti paušalni iznos.

75 Kada je riječ o izračunu visine tog paušalnog iznosa, treba podsjetiti na to da Sud u izvršavanju svoje diskrecijske ovlasti u tom području, kako je ograničena prijedlozima Komisije, mora utvrditi visinu paušalnog iznosa čije se plaćanje državi članici može naložiti na temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a, i to tako da taj iznos bude, s jedne strane, prilagođen okolnostima i, s druge strane, proporcionalan počinjenoj povredi. U čimbenike koji su u tom smislu relevantni spadaju i okolnosti poput težine utvrđene povrede obveze, razdoblja u kojem je ona postojala te sposobnosti plaćanja predmetne države članice (presuda od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 73. i navedena sudska praksa).

76 Kao prvo, kada je riječ o težini povrede, valja podsjetiti na to da obveza donošenja nacionalnih mjera za osiguravanje potpunog prenošenja direktive i obveza priopćavanja tih mjera Komisiji predstavljaju obveze država članica koje su bitne za osiguravanje pune primjene prava Unije i da stoga treba smatrati da povreda tih obveza ima nedvojbenu težinu (presuda od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 64. i navedena sudska praksa).

77 U konkretnom slučaju treba istaknuti da je, kao što proizlazi iz točke 42. ove presude, u trenutku isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, koji je Komisija produljila, odnosno 23. veljače 2022., Irska povrijedila obveze koje je imala na temelju Direktive 2018/1972 u pogledu njezina prenošenja, tako da puna primjena prava Unije nije bila osigurana. Težina te povrede obveze je tim veća zbog činjenice da u tom trenutku Irska još nije bila priopćila nijednu mjeru za prenošenje te direktive.

78 Nadalje, kao što naglašava Komisija, Direktiva 2018/1972 glavni je zakonodavni akt u području elektroničkih komunikacija.

79 Konkretno, prije svega, u skladu s člankom 1. stavkom 1. Direktive 2018/1972, njome se „utvrđuje usklađeni okvir za pravno uređenje elektroničkih komunikacijskih mreža, elektroničkih komunikacijskih usluga, povezane opreme i povezanih usluga te određenih značajki terminalne opreme. [U njoj se]navode zadaće nacionalnih regulatornih tijela i, ako je primjenjivo, drugih nadležnih tijela i utvrđuje niz postupaka kako bi se osigurala usklađena primjena regulatornog okvira u cijeloj Uniji“.

80 Nadalje, prema članku 1. stavku 2. te direktive, njezin je cilj, s jedne strane, provedba unutarnjeg tržišta u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga iz kojega proizlazi postavljanje i prihvaćanje osiguranih mreža vrlo velikoga kapaciteta, održivo tržišno natjecanje, interoperabilnost elektroničkih komunikacijskih usluga, dostupnost, sigurnost mreža i usluga te pogodnosti za krajnje korisnike te, s druge strane, osiguravanje pružanja kvalitetnih, cjenovno pristupačnih i javno dostupnih usluga na području cijele Unije putem učinkovitoga tržišnog natjecanja i odabira, poboljšati okolnosti u kojima na tržištu potrebe krajnjih korisnika, uključujući korisnike s invaliditetom radi jednakoga pristupa uslugama kakav imaju ostali korisnici, nisu uspješno zadovoljene te utvrditi potrebna prava krajnjih korisnika.

81 Konačno, kao što je vidljivo iz uvodnih izjava 2. i 3. navedene direktive, njome se provode izmjene regulatornog okvira koji je bio na snazi prije njezina donošenja, i to kako bi se uzeo u obzir razvoj tehnologija i tržišta.

82 Treba istaknuti da, kao što to Komisija s pravom tvrdi, to što Irska nije prenijela Direktivu 2018/1972, prvo, štetno se odražava na regulatorne prakse u cijeloj Uniji kada je riječ o upravljanju sustavom elektroničkih komunikacija, odobrenjima vezanima uz spektar i pravilima za pristup tržištu. Poduzetnici stoga nemaju pogodnost korištenja sveobuhvatnijih i predvidljivijih postupaka za priznavanje ili produljivanje pravâ korištenja postojećeg spektra ni predvidljivost regulative zbog minimalnog trajanja od 20 godina dozvola za korištenje spektra. Takvi su nedostaci izravno utjecali na dostupnost i postavljanje mreža vrlo velikoga kapaciteta unutar Unije. Drugo, potrošači ne mogu iskoristiti niz konkretnih pogodnosti koje im se priznaju navedenom direktivom, kao što su rješenja u pogledu pristupa korištenju povoljnih komunikacijskih usluga, zahtjev da im moraju biti pružene jasne informacije o ugovorima, obveza primjene transparentnih cijena, pojednostavljivanje promjene mrežnih operatora radi poticanja povoljnijih maloprodajnih cijena, te obveza operatora da krajnjim korisnicima s invaliditetom ponude istovjetan pristup komunikacijskim uslugama.

83 Međutim, prilikom ocjenjivanja težine povrede radi utvrđivanja visine paušalnog iznosa treba uzeti u obzir činjenicu da je Irska tijekom postupka priopćila Komisiji mjere za prenošenje svih odredbi Direktive 2018/1972.

84 Kao drugo, kada je riječ o trajanju povrede, treba podsjetiti na to da njega u načelu treba procjenjivati vodeći računa o trenutku kad Sud ocjenjuje činjenice, pri čemu treba smatrati da se to ocjenjivanje činjenica događa u trenutku zaključenja postupka (vidjeti u tom smislu presudu od 25. veljače 2021., Komisija/Španjolska (Direktiva o osobnim podacima – Kazneno područje), C-658/19, EU:C:2021:138, t. 66. i 79. te navedenu sudsku praksu).

85 Kada je riječ, s jedne strane, o početku razdoblja koje treba uzeti u obzir prilikom utvrđivanja visine paušalnog iznosa koji se izriče na temelju članka 260. stavka 3. UFEU-a, Sud ocjenjuje da, za razliku od dnevne novčane kazne, dan koji treba uzeti u obzir prilikom ocjenjivanja trajanja predmetne povrede obveze nije dan isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, nego dan kad istječe rok za prenošenje predviđen predmetnom direktivom (vidjeti u tom smislu presude od 16. srpnja 2020., Komisija/Rumunjska (Suzbijanje pranja novca), C-549/18, EU:C:2020:563, t. 79. i od 16. srpnja 2020., Komisija/Irska (Suzbijanje pranja novca), C-550/18, EU:C:2020:564, t. 90.).

86 U konkretnom slučaju nije na odgovarajući način osporeno da u trenutku isteka roka za prenošenje predviđenog u članku 124. Direktive 2018/1972, odnosno 21. prosinca 2020., Irska nije donijela zakonske i podzakonske odredbe potrebne radi osiguravanja prenošenja te direktive, a samim time nije ih ni priopćila Komisiji.

87 S druge strane, u svojim očitovanjima od 12. veljače 2024. o preinaci tužbenog zahtjeva Komisije, Irska ne osporava da se prenošenje Direktive 2018/1972 u irsko pravo može smatrati okončanim 1. prosinca 2023.

88 Prema tome, povreda obveze utvrđena u točki 42. ove presude postojala je u razdoblju od 22. prosinca 2020. do 30. studenoga 2023., dakle u razdoblju od 1073 dana, što predstavlja vrlo dugo trajanje.

89 Međutim, treba uzeti u obzir činjenicu da je to trajanje jednim dijelom moglo biti posljedica izvanrednih okolnosti vezanih uz pandemiju bolesti COVID-19. Irska naime tvrdi, što pritom nije osporeno, da su te okolnosti, koje nije bilo moguće predvidjeti i nisu ovisile o njezinoj volji, usporile zakonodavnu proceduru propisanu za prenošenje Direktive 2018/1972 i samim time produljile razdoblje tijekom kojeg je postojala ta povreda obveze.

90 Kao treće, kada je riječ o sposobnosti plaćanja predmetne države članice, iz sudske prakse Suda proizlazi da je potrebno uzeti u obzir BDP te države članice, prema stanju u trenutku kad Sud ispituje činjenice (vidjeti u tom smislu presude od 16. srpnja 2020., Komisija/Rumunjska (Suzbijanje pranja novca), C-549/18, EU:C:2020:563, t. 85. i od 16. srpnja 2020., Komisija/Irska (Suzbijanje pranja novca), C-550/18, EU:C:2020:564, t. 97.).

91 Komisija u tužbi predlaže da se uz BDP Irske uzme u obzir i njezina institucionalna težina u Uniji izražena brojem mjesta koje ta država članica ima u Europskom parlamentu. Komisija također smatra da treba primijeniti koeficijent prilagodbe 4,5 kako bi se osigurala proporcionalnost i odvraćajući učinak sankcija koje traži od Suda da izrekne navedenoj državi članici.

92 Međutim, Sud je nedavno vrlo jasno precizirao, s jedne strane, da uzimanje u obzir institucionalne težine dotične države članice po svemu sudeći nije neophodno da bi se osiguralo dostatno odvraćanje i da se tu državu članicu navede da promijeni svoje trenutno ili buduće ponašanje i, s druge strane, da Komisija nije dokazala postojanje objektivnih kriterija na temelju kojih je odredila da vrijednost tog koeficijenta prilagodbe iznosi 4,5 (vidjeti u tom smislu presudu od 20. siječnja 2022., Komisija/Grčka (Povrat državnih potpora – Ferronickel), C-51/20, EU:C:2022:36, t. 115. i 117.).

93 Imajući u vidu sve okolnosti ovog predmeta te s obzirom na diskrecijsku ovlast koja se Sudu priznaje u članku 260. stavku 3. UFEU-a – u kojem se određuje da potonji sud ne može, kada je riječ o paušalnom iznosu čije plaćanje nalaže, odrediti viši iznos od onoga koji je navela Komisija – valja zaključiti da učinkovito sprečavanje budućeg ponavljanja povreda sličnih onoj koja proizlazi iz kršenja članka 124. Direktive 2018/1972 i utječe na punu primjenu prava Unije može zahtijevati određivanje paušalnog iznosa čiju visinu valja utvrditi na 4 500 000 eura.

94 Stoga valja Irskoj naložiti da Komisiji plati paušalni iznos u visini od 4 500 000 eura.

Troškovi

95 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Na temelju članka 141. stavka 1. tog poslovnika, stranka koja povuče tužbu ili zahtjev dužna je snositi troškove ako je to zatražila druga stranka u svojim očitovanjima na povlačenje tužbe. Međutim, u tom se članku 141. stavku 2. predviđa da, na zahtjev stranke koja je povukla tužbu ili zahtjev, troškove snosi druga stranka ako se to čini opravdanim s obzirom na njezino ponašanje. Konačno, prema navedenom članku 141. stavku 4., ako nijedna stranka nije tražila naknadu troškova, svaka stranka snosi vlastite troškove.

96 U konkretnom slučaju, iako je Komisija tražila da se Irsku osudi zbog povrede i iako je povreda obveze utvrđena, ta je institucija dijelom povukla tužbu, pri čemu nije tražila da ta država članica snosi troškove vezane uz predmetni postupak. Osim toga, navedena država članica u svojim očitovanjima na povlačenje Komisijine tužbe nije zatražila da se potonjoj naloži snošenje troškova.

97 Međutim, treba istaknuti da je do povlačenja tužbe Komisije došlo zbog postupanja Irske jer je ta država članica donijela i Komisiji priopćila mjere za cjelovito prenošenje Direktive 2018/1972 tek nakon podnošenja predmetne tužbe, te je zbog navedenog postupanja zahtjev te institucije da se toj državi članici naloži plaćanje novčane kazne postao bespredmetan i Komisija ga je povukla.

98 U tim okolnostima, budući da nije moguće utvrditi postojanje relevantne razlike između troškova vezanih uz povredu obveze utvrđenu u točki 42. ove presude i troškova vezanih uz djelomično povlačenje tužbe Komisije, valja odlučiti da će Irska uz vlastite troškove snositi i troškove Komisije.

Slijedom navedenog, Sud (deveto vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Time što do isteka roka utvrđenog u obrazloženom mišljenju, koji je Europska komisija produljila, nije donijela zakonske i podzakonske odredbe potrebne radi usklađivanja s Direktivom (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija, a samim time ni priopćila Komisiji te odredbe, Irska nije ispunila obveze koje ima na temelju članka 124. stavka 1. te direktive.**

2. **Irskoj se nalaže da Europskoj komisiji plati paušalni iznos u visini od 4 500 000 eura.**

3. **Irskoj se nalaže da uz vlastite troškove snosi i troškove Europske komisije.**

Potpisi